TEKST & TEGNING

Blad for tegneserie-interesserte Nr.14

KNØTTENE - KARIKATURELEMENTET I FABELDYRSERIER -
RONALD REAGANS UNDERBEVISSTHET - ORIGINALTEGNESERIE -
NORSK TEGNESERIE-FORUM - UNDERGROUND - SAM'S STRIP -
NYHETER - BREVKASSE

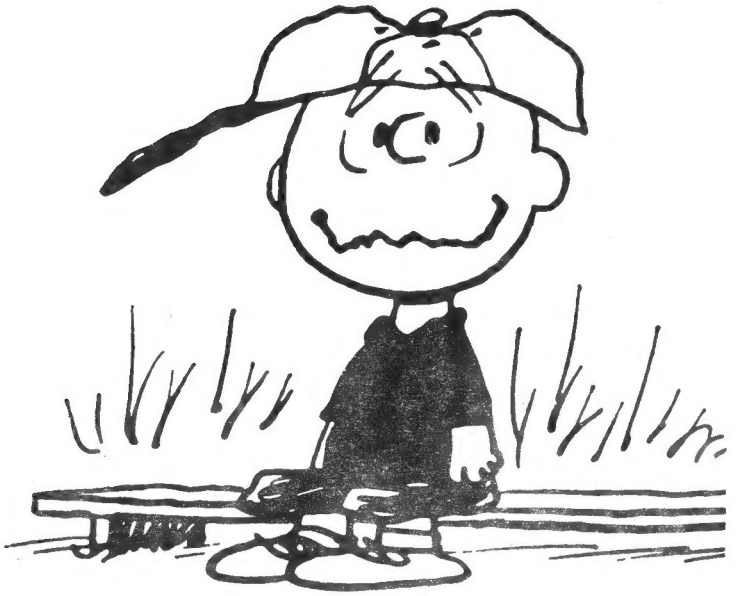

TEKST & TEGNING (tidl. SERIELESEREN) nr. 14 (nr. 3/1980). Redaktør og utgiver: Jon Gisle. Layout: Elin Amundsen.

TEKST & TEGNING utkommer 4 ganger i året. Abonnement 4 numre: kr. 25. Veiledende løssalgspris: kr. 7.

Annonsepriser: 1/1 side kr. 150, 1/2 side kr. 80, 1/3 side kr. 60, 1/4 side kr. 50, baksiden kr. 250. For annonser som må uttegnes av redaksjonen, beregnes et tillegg på 40 %. Rubrikkannonser: kr. 2 per linje, minimum kr. 15 per annonse.

Adresse: Jon Gisle, Glückstads gt. 5, Oslo 1.

Postgirokonto: 2 29 43 72. Bankkonto: 6022.1001748.

Dette nummer er tilegnet alle Norges donaldo-kapitalister.

KNØTTENE

er egentlig en merkelig suksess. Ikke bare i vårt land, men over hele verden, er den blitt umåtelig populær. Hva er det som gjør at denne serien, som flyter på en temmelig verbal og intellektuell humor, til tider har knivet med Blondie om å være verdens mest leste? Noe av svaret på dette håper vi Totto Erichsen kan gi i en artikkelserie om Knøttene som starter i dette nummer. Serien vil fortsette ut i 1981-årgangen.

I neste nummer starter en annen interessant artikkelserie. Thor Ødemark har vært i USA og truffet ingen ringere enn Carl Barks og Floyd Gottfredson, de to gjenlevende klassiske Disney-tegnerne. Om dette og om sitt besøk i bl.a. Disneyland vil han fortelle i artikkelserien, som altså starter i nr. 15.

Penger, penger, penger. Dere: Dere har vært flinke til å fornye abonnementet. Ble: Noen av dere har ikke vært flinke likevel. De som føler dårlig samvittighet, bes snarest betale 25 kroner til vår postgiro- eller bankkonto. Ellers risikerer dere å bli strøket som abonnenter, eller b) at prisen går opp. Vær også oppmerksomme på muligheten til å tegne kobbeltabonnement på Tekst & Tegning og Tobbita.

Forsiden denne gang trenger neppe noen presentasjon. Baksiden: Elegisk skrik av Totto Erichsen og Jon Gisle.

Freddy Milton:

KARIKATURELEMENTET I FABELDYRSERIER

Når man arbeider med fabeldyrserier, må man hele tiden ta stilling til hvordan man skal karikere de figurene som opptrer. Som regel trenger fortellingen en rekke forskjellige typer med meget tydelige karaktertrekk, og manuskriptet forteller hvordan disse figurene reagerer. Så problemet blir å designe noen personer som man mener kan opptre på akkurat den måten i den situasjonen det gjelder. Hvilke elementer anvender serieskaperen seg av når han skal bestemme den visuelle utforming av en series figurgalleri?

Det er et spørsmål om proporsjoner. Vi vet at tegneserier ikke gir noe fotografisk naturalistisk bilde av virkeligheten, og i erkjennelsen av dette velger man i stedet en grafisk stilisering, som understreker variasjonen i elementene gjennom overdrivelse eller forenkling - det man kaller karikatur. For eksempel vil en politisk karikaturtegner sikkert avbilde Franz-Josef Strauss med ekstra stor kropp, hvis han mener at det er påfallende ved fyren at han har en kroppsbygning som er større enn gjennomsnittet. Det som avviker fra gjennomsnittet, blir poengtert og fremhevet gjennom karikaturen, oftest med humoristisk virkning. Skal en serietegner tegne en seriehelt som man ikke skal trekke på smilebåndet av, ja, da tvinges han ofte til en fremstilling som i nesten alle henseender holder seg til gjennomsnittet av en idealtype. Tenk for eksempel på hvor mye John Prentices, Hans Kresses eller Claude Auclairs figurer minner om hverandre.

I fabeldyrserier anvender man seg av et gammelt virkemiddel fra folkeeventyrene, idet man levendegjør forskjellige menneskety per eller karaktertrekk gjennom dyrekarikaturer.

Dette prinsippet fikk en ekstra dimensjon i 30-årenes og 40-årenes amerikanske tegnefilmproduksjon med dyrefigurer, idet et ekstra element, figurenes bevegelser, ble føyet til de mulige virkemidler. Det er da også i fabeldyrserier som bygger på tegnefilmstilen at vi finner de mest dynamiske uttrykk for mimikk og bevegelse. Vi finner så mange effektive uttrykksmuligheter forenet i slike serier at det ikke kan overraske at akkurat denne typen serier er blitt den mest populære.

Jeg vil i det følgende kommentere de forskjellige grunnleggende proporsjonselementer og deres betydning for presentasjonen av figurenes karaktertrekk.

Det viktigste elementet er kontrasten mellom stor og liten. En liten figur vil - når alt annet er likt - vekke større tillit og sympati hos leseren enn en stor figur. Derfor er de fleste av Marten Toonders, Walt Disneys eller Raymond Macherots heltefigurer små dyrefigurer. Av andre tegnere som opererer med de samme prinsipper i et ikke-dyreunivers, kan vi nevne Albert Uderzo og André Franquin. Tenk på den sympati vi har for Tom Pus, De tre små griser, Macherots Clorophylle eller Spiralis. Sympatien

bygger på vår iboende velvilje mot alt som er smått og sart - i siste instans menneskenes beskyttertrang overfor spebarn. Designmessig bruker man nettopp baby-proporsjonene for å spille på dette: Hodet er stort i forbold til kroppen; øyne, nese og munn plasseres nederst på hodet, og øynene gjøres gjerne ekstra store. Halsen mangler nesten: Hodet plasseres rett på kroppen; armer og ben er små og korte. Som amerikanerne uttrykker det: "The Cute Character" ...

En variasjon av den lille figuren er den livlige, oppvakte typen. En figur med lavt tyngdepunkt, liten pæreformet kropp og rimelig stort ansikt - men ikke nødvendigvis med baby-proporsjoner: Donald Duck, Hakke Hakkespett og den eldre utgaven av Snurre Sprett. Her finner man fabeldyrenes tradisjonelle stjernefigurer, idet sympatien for de små figurer kombineres med en glede over å betrakte disse figurers aktivitetstrang og utfarende kraft. De setter fart i handlingen, og ofte opplever man historien gjennom dem, idet forfatteren har valgt å se situasjonene ut fra deres synsvinkel. I tegnefilmer fra 40-årene ble denne typen ofte kalt "The Screwball Type" ...

Kontrasten mellom en stor og en liten figur er et gammelt, kjent virkemiddel for å fremkalle latter: Laurel og Hardy, Tom og Jerry, Asterix og Obelix. Det kan være et vennskapsforhold som mellom Asterix og Obelix, eller fiendskap som hos katten Tom og musa Jerry, eller en veksling som hos Laurel og Hardy eller Donald Duck og nevøene. Det kan innføres en konfliktsituasjon for den største av figurene, som kanskje har personer i sine omgivelser som er ham fysisk overlegne. Det gjelder f.eks. Tom, som jager Jerry, men må respektere menneskene, eller Donald Duck, som skal dominere nevøene, men selv har en svak posisjon vis-a-vis sine omgivelser.

Obelix hører til den godmodige, joviale typen. Da mange mennesker opp-

Til venstre: Størst - mindre - minst: Obelix, Asterix og Idefix. Grevlingen i nederste venstre hjørne har ikke noe med resonnementet å gjøre, men han ville så gjerne være med på bildet. - Til høyre: "The Cute Character", representert ved en av Marten Toonders figurer, pandaen Putte.

fatter fedme og besindighet som egenskaper som henger sammen, skal man ikke undre seg over at den oppfatningen er blitt utnyttet i tegneseriene. Dyrefigurer som elefanter, bamser og hunder er yndede motiver i den sammenheng. Trenger man en varm moderskikkelse, tyr man gjerne til en høne.

I tegneserier har man som kjent bruk for skurker. De kan være proporsjonert som velnærte figurer med lavt tyngdepunkt - katter, bjørner og hunder, men skal figuren fortone seg fysisk truende, må tyngdepunktet løftes, armene gjøres kraftigere, kjevepartiet forstørres og pannen gjøres lav. Gorillaer, rovdyr og rovfugler har måttet besjele "The heavy characters" helt fra folkeeventyrenes tid og fram til våre dagers fabeldyrserier.

Enda en karakteristisk arketyp er den dumme eller fjollete typen - ofte kombinert med dovenskap eller enorm matlyst. I fagspråket kaller man den "The Goofy Character". Langbein, Guffen eller Waggel i Tom Pus avspeiler noen av disse trekkene. Kroppen er foroverbøyd med innsunken brystkasse, skuldrene henger, armene er lange, haken mangler, buksene henger i poser, skoene er for store, og ansiktsuttrykket er søvnig åndsfraværende.

Men bortsett fra det er det tale om en sympatisk figur. Han begriper aldri helt hva som foregår, og når han foretar seg noe, gjør han de gale tingene. Typen er den klassiske klovn som vi kjenner fra sirkus. I denne figuren gjenkjenner kanskje leseren noe av seg selv i sine uheldige øyeblikk, akkurat som vi ser noe av oss selv i de fleste andre figurer.

En variant av "The Goofy Character" er dumhet kombinert med brutalitet, slik vi ser det hos f.eks. Bamse Brakar.

Blant de høye, slanke figurene er det flere varianter. Det er den nervøse, ustabile typen, med høyt tyngdepunkt og tynne, usikre ben, eller den smarte, snedige bondefangertypen, som reven Lasse Lur i Marten Toonders Putte. Den sene, høye varianten av Snurre Sprett kombinerer Screwball-typen med den smarte, overflatiske karakteren, og hos Macherot finner vi noen meget aktive, brutale og lure rottefigurer.

Et særlig element får vi fram gjennom fuglekarikaturer, som er meget effektive når det gjelder å symbolisere snakkesalighet og skryt. Da nebbet kan utformes på så mange måter, er fugler meget anvendelige når det gjelder å skape spennende, avvekslende figurer, og det er ikke tilfeldig at det nettopp er fugletyper som er grunnlaget for populariteten til Donald Duck, Hakke Hakkespett eller Daffy.

Et spesielt fenomen er spørsmålet om det opptrer mennesker i samme serie som dyrene, og hvordan forholdet i så fall er mellom dyr og mennesker. Macherot har i sine eldste serier tydelig vist at historiene foregår i et menneskesamfunn, bare med den spesielle situasjon at vi kan forstå også dyrenes språk. Dyrene har konstant problemer med å klare situasjoner som er skapt av mennesker - som å passere trapper i hus og åpne dører. Dyrene blir mer dyriske ved å bli stilt i kontrast til menneskene, og Macherot har understreket dette ved å la sine dyr bevege seg på alle fire og gå uten klær. Da så Kloro og Minimum ankommer til Fabelland i Middelhavet, hvor dyrene bor i små hus og går kledt som mennesker, blir de møtt med replikken: "Jamen, dere går jo helt nakne!" Replikken er morsom fordi vi hittil ikke har skjenket dette faktum en

tanke, men nå innfører Macherot et dyreunivers uten mennesker, hvor dyrene spiller menneskenes roller, og dermed blir graden av identifikasjon forandret.

Sammenligner vi med tegnefilm, ser vi at dyrenes roller også er forskjellig fra historie til historie, og at graden av karikering veksler. I Snehvit er dyrene meget dyriske, dels på grunn av den naturalistiske formgivningen, dels fordi de ikke snakker. Men de forstår og reagerer på det menneskene sier. De har ikke klær og går på alle fire.

I Pinocchio er det full integrasjon. Der fins alle mulige grader av dyrekarikaturer, dyr og mennesker opptrer i blanding, og de kan kommunisere med hverandre. I tillegg kommer så en snakkende tredukke! Ellers må man si at det vanligste i film er at dyrene kan snakke sammen innbyrdes, men ikke med mennesker (Dumbo, Askepott, Lady og landstrykeren), og at alle dyr ligger på samme karikaturnivå i samme film. Problemet med konfrontasjon dyr-mennesker er unngått i en sen film som Robin Hood, hvor det bare fins dyrekarikaturer som skal oppfattes som mennesker. I Bambi er dyrene dyr, og vi møter ikke menneskene, bare virkningene av deres handlinger. Peter Pan er et eksempel på en tegnefilm nesten uten dyr.

Sammenligner vi nå igjen med tegneserieutgavene av de samme tegnefilmene, er det bemerkelsesverdig at disse slett ikke har samme gjennomslagskraft som filmene - eller som tegneserier med grovere dyrekarikaturer, f.eks. de som ble laget over 30-årenes cartoons. Det skyldes naturligvis at filmmediets subtile illusjonsnumre og fortellerteknikk ikke kan overføres direkte til tegneseriene, som må bruke andre virkemidler. Tom og Jerrys konstante jakt etter hverandre er like umulig innenfor serieformen som Pogos verbalakrobatikk er det på film. Konstante tempoutladninger, som kan gå an i en kort cartoon, blir for ensformige og begrenset i en tegneserie, hvor det kreves en bedre begrunnelse for det som hender, blant annet fordi tegneserieleseren har bedre tid til å tenke gjennom motivene enn den som ser en tegnefilm. Uttrykk som ikke rekker å bli trivielle i en kort, handlingsmettet film, vil i lengden bli kjedelige når de fryses fast til papiret for ofte eller for lenge. Derfor må figurene ha en annen psykologisk karakter i tegneseriene. Det var det Barks sørget for i serieutgaven av Donald Duck i starten.

Gisp! Der går sheriff-assistenten!
Og han ligner ikke bare på skurken som overfalt oss, men ser du ikke hvem det er?
ASSORTERT KOLONIAL

Goofy-typen, representert ved Goofy selv (Langbein), sammen med den lille heltetypen (Mikke Mus) og den grovbygde skurketypen (Svartepetter).

To andre skurker, den høye, slanke, nervøse og lure reven Mikkel sammen med den store og dumme Bamse Brakar.

Disse fabeldyrene løsrives fra sin dyretilknytning og aksepteres som frittstående figurer. (Dermed kan Donald gå på andejakt.) Universet blir et selvstendig samfunn med egne lover og regler, som ikke behøver å ha noen direkte parallell i noe i vårt menneskesamfunn. Dermed kan den poetiske frihet bli større enn hvis det stadig hadde vært menneskekarikaturer (som i Uderzos og Franquins serier). Visse ting kan gå an i et dyreunivers uten at tegneren blir utsatt for all verdens kritikk. Likevel har det undertiden kommet en generell kritikk av denne genren, en kritikk som er skeptisk til at man overhodet forsyner dyr med menneskelige egenskaper. Men i og med at tegneserienes fabeldyr distanserer seg kraftig fra sitt dyremessige opphav, er det nok de færreste av leserne som vil la sin opplevelse av naturlige dyr influere av de dyr de kjenner fra tegneseriene. Som ved andre leseropplevelser er det tale om en overenskomst mellom serieskaper og serieleser. Denne overenskomsten er nødvendig for at serieleseren overhodet skal kunne fatte poenget i tegneserien. Det virkelig interessante spørsmålet er derimot hvorvidt det lykkes serieskaperen å utnytte mekanismene rundt et typegalleri i en fornuftig, ansvarlig sammenheng, eller om tradisjonsbestemte klisjéer bare blir ukritisk benyttet i en samlebåndsproduksjon. Men det er et spørsmål som ikke angår selve billedspråket som sådant, men anvendelsen av billedspråket. Dette spørsmålet ligger utenfor rammen for denne artikkelen, som bare skulle henlede oppmerksomheten på noen karikaturmessige grunnprinsipper og deres betydning i karakterskildrende sammenheng.

Den smarte bondefangerfiguren er en av variantene av den høye, slanke skurketypen. Her (i forkledning) er Lasse Lur fra Marten Toonders Putte.

SMÅFOLK I FOKUS

DEL 1 av TOTTO ERICHSEN

"I'M UPSIDE-DOWN"

Det er en ganske alminnelig dag på baseball-banen, og Charlie Brown står klar til å fyre av en ball mot fiendens kølle. Hva vil nå dette kastet bringe? Kanskje noen hardt tiltrengte poeng?! POW! Det bringer katastrofe. Ballen slår tilbake som et prosjektil og vipper Charlie Brown rundt som et pappbeger, mens cap'en fyker langt pokkerivold ut på banen. Det utrolige skjer: Han blir stående på hodet midt på sin kjære "pitcher's mound", midtpunktet på banen og selve navlen i Charlie Brown's verden - der han med stjerner i blikket drømmer sine vakreste drømmer om suksess og seier. Nå hviler han som en omvendt Buddha i sitt tapte paradis mens medspillerne strømmer på med gode råd. Hans naturstridige positur bemerkes ikke av noen. -Her er lua di, Charlie Brown sier Lucy idet hun plasserer den uttrykksløst over kunstverket, hvilket kun har en kommentar til det hele:

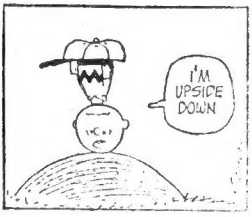

Slik fortoner hverdagen seg for tegneseriehistoriens mest tragiske gestalt gjennom tidene.

Verden synes snudd på hodet, enten man nå tilfeldigvis selv står på hodet eller ikke. Han overses med konsekvent selvfølgelighet i selv de mest absurde situasjoner, kronet som han er med sin uhellssvangre baseball-lue. Det er da også på baseball-banen Charlie Brown kjemper sin mest innbitte kamp, ikke bare med sine egne begrensede evner som utøver, men også med sitt evig sviktende talent som spillets administrator. Resten av laget dyrker nemlig ikke spillet med den samme voldsomme begeistring, hvilket avstedkommer de umuligste situasjoner på banen forøvrig. Spillerne sovner og får ballen i hodet, de tenker på hvert sitt og neglisjerer spillet eller de rotter seg sammen mot sin inkapable leder - de vil nemlig vinne et spill av og til. -Hvilken vits er det i å spille når vi vet vi vil tape, spør Lucy. -Hvis det bare var en milliontedels sjanse for å vinne, ville det vært litt mening i det ... -Vel, svarer guruen på haugen, sjansen er kanskje ikke en milliontedels, men jeg er sikker på at de minst er en milliard mot en ... -Virkelig? utbryter Lucy, som forlater basen med knyttneven triumferende i været: "PLAY BALL!"

BOY, LOOK AT IT RAIN!
I'VE NEVER SEEN IT RAIN SO HARD FOR SUCH A LONG TIME..
I'M JUST GLAD I'M INSIDE..
WELL, GOOD GRIEF, ONLY A REAL BLOCKHEAD WOULD BE OUT IN A RAIN LIKE THIS...
WHERE IS EVERYBODY?

Sjansen til engang å seire, om enn aldri så mikroskopisk, er således det eneste som på noen måte holder laget sammen. Virkelig lagånd er et ekstinkt fenomen blant Charlie Brown's undersåtter. Selv vokter han sin plass på banen med hellig overbevisning, han er kapteinen som aldri forlater sitt flaggskip. Selv ikke de mest vanvittige skybrudd kan affisere hans troskap til basen, og mens medspillerne flykter som rotter står han igjen som en knapt synlig flekk i regnet. "Hey, where's everybody going?" hujer han ut i kaoset. "Dere lar vel ikke litt regn skremme dere? KOM TILBAKE!!" Vannet stiger imens til en veritabel innsjø rundt ham, og snart kommer et vesen svømmende forbi, på vei mot Arken ...

Om de mange tapte baseballkamper kan det tross alt sies at de er kollektive nederlag. Langt verre blir det når Charlie Brown kun har seg selv å stole på - som i sitt kjærlighetsforhold til den Lille Rødhårede. Vi ser henne aldri, og man kunne være fristet til å stemple henne som et fantasiprodukt, hadde det ikke vært for de mange konkrete hentydninger til hennes eksistens.

En dag plukker Charlie Brown opp en blyant som den lille Rødhårede har mistet, hvorpå han reflekterer som følger: -Oj, den er full av tannmerker ... Hun tygger på blyanten sin ... Hun er MENNESKELIG! Han holder blyanten opp som et krusifiks, egnet til å besverge onde makter:

Idyllen varer to sekunder. -Hva er det du holder? spør Lucy. Med sløret blikk drømmer han: -Det er en blyant ... Den tilhører den lille rødhårede piken ... Jeg skal stå her inntil hun går forbi,

og så skal jeg fortelle henne hvordan jeg fant den ... -Jeg fordrar ikke å se deg streve med alt det der, sier Lucy, kan jeg ikke bare gi den til henne? Hvorpå hun grabber fetisjen og bæljer: -HEI! HER ER DEN DUMME BLYANTEN DIN!! Charlie Brown's mine avslører her regelrett seksuell frustrasjon.

Forholdet til den Lille Rødhårede må kunne betegnes som avstandsforelskelse i høyeste potens. Hun vet knapt nok hvem han er, ikke engang de mest ubetydelige bagateller utveksles mellom Charlie Brown og hans utkårede. Men hva som er bagateller for noen, er dessto blodigere alvor for andre. Fra sin ensomme plass på benken i skolegården følger Charlie Brown begjærlig sin kjærestes røde hårprakt mens peanøttsmøret setter seg fast i ganen. En gang slår han sogar knute på knekkebrødet i ren frustrasjon.

Samtidig som han kronisk fostrer drømmer om engang å spise lunsj med den Lille Rødhårede, nærer han en avsindig frykt for at hun virkelig skal sette seg ned ved siden av nam på benken. Så når hun av en eller annen grunn virkelig nærmer seg, trekker han likegodt sin (tomme) lunsjpose ned over hodet - et strutsetrekk som karakteriserer Charlie Brown's fluktinnstilling til samfunnet i mangen situasjon. Eller: Han stanger hodet i nærmeste tre.

Charlie Brown kjenner altså sine begrensninger og må avfinne seg med flukten som siste utvei når drømmene antar snev av den virkelighet de forespeiler. Katastrofen er ellers uunngåelig. Og når håpløsheten knuger som værst, finner vi ham gjerne ved småfolkets felles klagemur - et lite mursteinsgjerde - over hvilket mangt et grublende hode har avsagt sin livsvisdom. Charlie Brown's kanskje hårdeste skjebne er å stå ved dette gjerdet ved siden av en tilfeldig medgrubler og avsynge sin tradisjonelle klagetekst for døve ører:

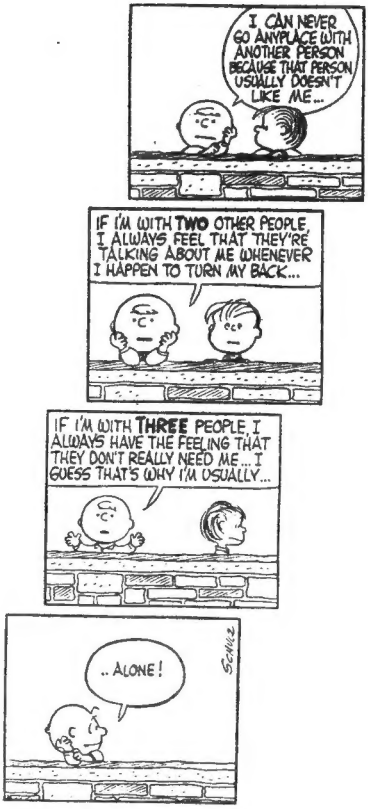
I CAN NEVER GO ANYPLACE WITH ANOTHER PERSON BECAUSE THAT PERSON USUALLY DOESN'T LIKE ME...
IF I'M WITH TWO OTHER PEOPLE, I ALWAYS FEEL THAT THEY'RE TALKING ABOUT ME WHENEVER I HAPPEN TO TURN MY BACK...
IF I'M WITH THREE PEOPLE, I ALWAYS HAVE THE FEELING THAT THEY DON'T REALLY NEED ME... I GUESS THAT'S WHY I'M USUALLY...
.. ALONE!
SCHULZ

Jula er tradisjonelt også en miserabel tid for Charlie Brown. Førjulstida tilbringer han like godt foran postkassa, i håp om at en eller annen vennlig sjel skulle ha sendt ham et julekort. Etter at postbudet har avlevert sin last, utspiller seg gjerne følgende episode: -Se på alle julekortene jeg har fått, Snoopy! Med et tilfreds smil plukker han ut et kort fra den substansielle haugen. -Til og med et til deg! Han gir kortet til Snoopy og blar vider: -Enda et! Skal si du er heldig i år ... et til ... (panikk) og et til og et til og et til og ... Til slutt står Charlie Brown like tomhendt tilbake som da han kom, mens lystige utrop lar seg høre fra et visst hundehus: -og et fra Vera, og et fra Mary, og et fra Bianca ... osv. Men Charlie Brown gir ikke opp så lett. Selv flere uker etter julaften saumfarer han postkassa; kortet fra den Lille Rødhårede kunne jo være forsinket ...

Når frustrasjonene tårner seg opp for Charlie Brown, får magen unngjelde. Han er utvilsomt kandidat til verdens yngste tilfelle av akutt magesår. -Jeg tror jeg bekymrer meg for for mange ting, reflekterer han: -Jo mer jeg bekymrer meg, dessto mer vondt gjør magen min ... Magen min hater meg! -Kanskje jeg har en billig mage! resonnerer han litt senere. Deretter oppsøker han Lucy's psykiatriske boks og underkastes følgende prompte behandling:

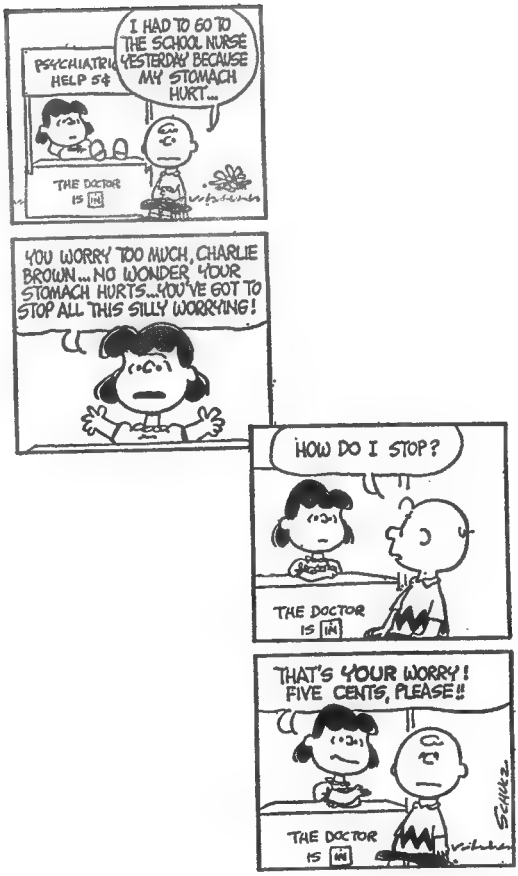
PSYCHIATRIC HELP 5¢
I HAD TO GO TO THE SCHOOL NURSE YESTERDAY BECAUSE MY STOMACH HURT...
THE DOCTOR IS IN
YOU WORRY TOO MUCH, CHARLIE BROWN... NO WONDER YOUR STOMACH HURTS... YOU'VE GOT TO STOP ALL THIS SILLY WORRYING!
HOW DO I STOP?
THE DOCTOR IS IN
THAT'S YOUR WORRY! FIVE CENTS, PLEASE!!
THE DOCTOR IS IN
Schulz

Charlie Brown's psykosomatiske lidelser er verdt et eget kapittel. Når han er ute med dragen, gjør det imidlertid vondt både her og der, Charlie Brown's dragekamper er nemlig av en særdeles voldsom art, samtidig som de rangerer blant Schulz's mest overdådig inspirerte sekvenser. Det storslåtte kaos som regjerer her lar seg knapt beskrive.

En gang går den ville ferd forbi Snoopy's hundehus. Snoopy vikles raskt inn i snøret med Charlie Brown hakk i hæl; den tilfeldig forbipasserende Linus trekkes

intetanende inn i virvaret, og først med Lucy som dessert sier dragen seg fornøyd:

Den største bøygen for Charlie Brown og hans høytflygende lidenskap er imidlertid det Dragespisende Tre. Denne botaniske misvekst har utrettet mer hærverk på Charlie Brown's drager enn han selv har klart, og det sier ikke lite. Når Charlie Brown endelig får en drage i været kan man sette ti mot en på at den havner i dette treet. Hvis ikke, havner den gjerne i et juletre, ei ungbjørk, et leketøystre av plast eller en annen treliknende affære. En gang ble den til og med spiddet på Lucy's arm midt i en av hennes ytterst givende naturforelesninger. Forøvrig kan de påfallende ofte nøstes fram til postkasser og avløpsrenner. Et eksemplar eksploderte rett og slett, bokstavelig talt i løse lufta.

Men tilbake til Treet, som til tross for dets destruktive inngrep i dragepilotens virksomhet maner fram et slags kjærlighets/hatsforhold i Charlie Brown's sinn. Følgende monolog er særdeles beskrivende i så måte:

-Hallo, ditt skitne dragespisende tre! Har du hatt en hard vinter? Jeg vedder på at du er sulten hva? Jeg vedder også på at du hater meg hva? Du hater meg fordi jeg tar deg som det du er, et skittent, lugubert, ubrukelig dragespisende tre!! Charlie Brown slår ut med armene og messer videre: -Du hater meg også fordi du trenger meg! Jeg er den eneste i nabolaget som flyr drager, og uten meg ville du gå i

THEY CLUTCH KITES IN THEIR GREEDY BRANCHES AND SLOWLY DEVOUR THEM! IT'S A SHOCKING SIGHT... THEY EAT THE PAPER LIKE IT WAS FRIED CHICKEN, AND SPIT OUT THE STICKS LIKE BONES!

hundene. Hva ville skje hvis jeg ikke fløy noen drager i år? Hva ville du gjøre? Du ville dø av sult, ville du! Det gjør deg bra redd hva? Uten meg er du ingenting!

Etter denne kraftsalven feller treet løv av bare redsel, og på sin triumfferd hjem møter Charlie Brown Lucy: -Unnskyld meg, sier hun, men du ser på en måte annerledes ut - som om noe har forandret deg ... -Jeg tror faktisk det, lyder svaret, for første gang i mitt liv føler jeg meg tiltrengt!

Lucy utformet en gang en liste over Charlie Brown's antatte feil og mangler, og resultatet var en

kilometerlang dødehavsrull. Plassmangelen tillater oss dessverre ikke å gjenta denne formidable bedrift, men ett uheldig aspekt ved Charlie Brown's personlighet lar seg vanskelig utelate - hans vaklevorenhet. Denne hans aldri sviktende tilbøyelighet til ikke å ta parti eller ta en beslutning - langt mindre ta opp en kamp - gjør ham til evig syndebukk for andre småfolks mange luner og innfall. Når akkumulerte frustrasjoner må ut (og det skjer ofte!) finner man Charlie Brown og fyrer av noen helst usaklige, men alltid treffsikre kraftsatser. -Jeg føler meg som en mental neglefil, sukker han etter en slik salve, og det kan man forstå, ikke minst med tanke på den innette fandenivoldskhet som huserer Knøttenes unge, uskyldige pikesjeler. Bare lufttrykket av deres utbrudd er i stand til å slynge naboen i baklengs saltomortale gjennom lufta.

Linus og Schroeder trår begge mer varsomt i det Brown'ske terreng, utvilsomt fordi de begge er førstegrads utsatt for Lucy's terrorvelde og derav kan leve seg inn i Charlie Brown's enda mer trakasserte situasjon. Fra disse unnslipper til og med enkelte trøstens ord: fra Linus gjerne i form av en livsfilosofisk doktoravhandling, fra Schroeder i form av det udødelige råd: -Gå hjem og lytt til en kvartett av Brahms! Av og til søker Charlie Brown selv trøst i sin etterhvert så famøse hund, Snoopy, men denne gjennomførte livskunstner tar selvsagt avstand fra en så melankolsk eksistens som sin herre. At Hunden dessuten viser seg å være langt den beste baseball-spilleren av de to, innbyr vel heller ikke til utstrakt fortrolighet fra eierens side.

Leseren tør på dette tidspunkt etterlyse de mer positive kapitler i Charlie Brown's tilværelse. Lever denne Knøttenes hovedfigur konstant innesperret i sin utilstrekkelighets dunkle celle? Siver ingen oppmuntrende lysstråle inn? Er denne tragiske figur, hvis livshistorie framstår som et eneste langt tramp i klaveret, virkelig dømt til mørke og undergang?

Rent spontant er det nærliggende å medgi at, dessverre, slik er det. For det er det faktisk, i en forstand. Overalt langs livets trange sti snubler Charlie Brown i sine egne bein, overalt finnes listig plasserte snarer. Han er dessuten en elendig baseballspiller, en enda mer miserabel drageflyger, et null i klassen og i skolegården: kort sagt et minus i livsregnskapets tørre statistikk. Dette vil alltid

Forts. s. 18

Leif Wølner:

SAM'S STRIP

Del 4

Det er på tide å se litt nærmere på den innsats som figurer fra andre (dvs. andres) tegneserier har stått for i Sam's Strip! Denne innsats synes ikke alltid å være like høyt satt pris på av den gode Sam. På den ene side trenger serien hans åpenbare innsprøytninger av såk. "nytt blod", noe han tydeligvis selv innser ved med mellomrum å annonsere (pr. plakat - annonser koster penger) etter "morsom mann", "tykk komiker", "snobb" - eller simpelthen "kvinner" (da fortrinnsvis til Sam, ikke til serien). Om noen blir ansatt, varer de neppe lenge i serien - en snobb holdt ut i hele 3 dager, hvilket muligens er rekord. Sams største tabbe var utvilsomt å avvise en liten og ekstremt kalvbeint boms med skalk, snobbebart, frynset bonjourjakke, posebukser og lange fæle sko. Senere søkte Sam, i desperasjon, selv jobb hos en impressario som komiker, og annonserte da seg selv som "den største komiker siden Chaplin. - Fantastisk som impressarioen lo," fortalte Sam Silo, "helt til jeg begynte på nummeret mitt ..."

Men det gjaldt altså de etablerte tegneseriefigurene, "gammelt blod" så å si. Allerede fra stripe nr. 2 av Sam's Strip gjorde veteranfiguren Happy Hooligan (på dansk Gamle Jas) utallige forsøk på å snike seg inn i serien og gjøre comeback. Sam forsøkte like utallige måter å stoppe ham på, som denne optimistiske:

Som man forstår, er nå også leseren blitt håndlanger i Sam's Strip! Hoe honorar kan vi dog neppe gjøre regning med. Sam ønsker dessuten å kjøre en pen serie uten alle slags bomser fra andre serier som stadig bryter seg inn i hans (som Snøfte

Smith og Skipper'n), og følgelig setter han nok heller ikke særlig pris på å assosiere seg med oss ...

Verdenssituasjonen bekymrer Sam meget, og gir anledning til enkelte litt mer dystre - og aktuelle - poenger enn vanlig i serien:

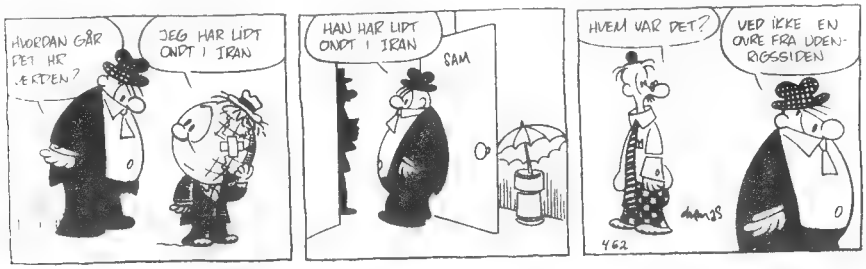
HVORDAN GÅR DET HR' VERDEN?
JEG HAR LIDT ONDT I IRAN
HAN HAR LIDT ONDT I IRAN
SAM
HVEM VAR DET?
VED IKKE EN OVRE FRA UDENRIGSSIDEN
462

Hr. Verden har så sannelig ondt både her og der, og den kalde krigen gir ham stadige gysninger som krever stell og varmeputer - hvilket merkes på Sams strømregninger! I det hele tatt er Verden en sensibel herre - en murstein kastet mot ham fra musen Ignatz f.eks. kan få kataklysmiske konsekvenser. På spørsmål fra Sam om han tror det finnes liv på andre kloder, svarer Verden: "Jovisst - jeg har søsken over alt - faktisk er jeg familiens sorte får."

Men det hender jo at det går mot lysere og muntrere tider! Ved festlige anledninger i miljøet anslår Sam straks tonen:

FIN TALE, DU HOLDT FOR TEGNESERIEFORBUNDETS GENERAL FORSAMLING!
DE GRINEDE GODT, DA JEG VÆLTEDE VANDKARAFLEN
DET VAKTE JUBEL, DA DIN STOL BRØD SAMMEN
KU' DU LI' MIN SLUT EFFEKT, DA JEG BLEV VIKLET IND I MIKROFONLEDNINGEN OG FALDT OVER TALERSTOLEN?
HVOR HVOR HVOR
DE FOLK KA' VIRKELIG GOUTERE EN GOD TALE

Og som fast arrangør av tegneseriefigurenes årlige festival får han stor fagnad fra ekspertisen:

HVAD SKATTES I DAG?
UHYRE VITTIG
TEGNE SERIE FESTIVAL
GODT JEG SKATTES ELLERS ROASTBEEFEN SÅ KEFELIG LD
IH, JEG SKREG AF GRIN
DER VAR OGSÅ GODE JORDTER SALATER
DET ER SVÆRT AT SAMMENSÆTTE EN GOD MENU FOR SERIEFIGURER
123

FORTS. S. 19

STANS!

ETTER EN NOVELLE AV TORE KVERNELAND
TEGN: STEFFEN ØSTENSJØ KVERNELAND

©1980 TORE KVERNELAND

REISEN I TIDEN STARTET

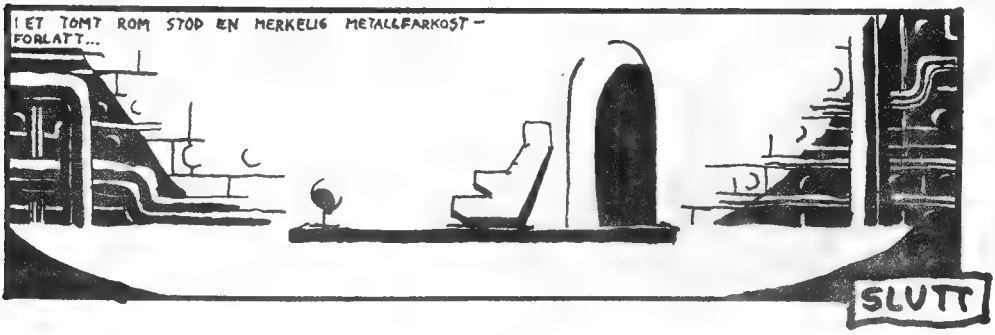
I ET TOMT ROM STOD EN MERKELIG METALLFARKOST –
FORLATT...
SLUTT

I RONALD REAGANS HYPOTHALAMUS

WHAT'S THIS? A COFFEE TABLE BOOK ON OUR KITCHEN TABLE?
IT'S B.D'S NEW COPY OF "REAGAN'S BRAIN"
YOU MEAN, FROM THE T.V. SERIES?
UH-HUH. I'VE BEEN READING THE SECTION ON REAGAN'S INTELLECTUAL FACULTIES. THE ILLUSTRATIONS ARE INCREDIBLE!
"ABOVE ME SEE THE FULL PANORAMA OF REAGAN'S INTELLECT. LOOK OUT OVER THE VISTAS OF REAGAN'S IMAGINATION AND FORESIGHT. NOTE THE TOTAL RANGE OF HIS CONCEPTUAL THINKING."
"FINISHED? OKAY, LET'S MOVE ON DOWN THE BRAIN STEM."
LOOK! THERE'S WHERE HE STORES HIS ONE-LINERS!

Amerikanske presidentvalg finner stundom nedslag i tegneseriene. Hovedpersonen (hoveddyret) i Walt Kellys Pogo ble hvert fjerde år stilt opp som kandidat mot sin vilje. I år eksisterte ikke Pogo lenger. I stedet tok Garry Trudeau opp valgkampen i Doonesbury, og det på en temmelig direkte måte.

Litt bakgrunnsstoff: Trudeau (født 1948) startet så smått med serien sin i 1968. Den tilhører de mer "intellektuelle" amerikanske humorseriene, der morsomhetene mest er av det verbale slaget. Strøken er enkel og litt statisk. Serien foregår i universitetsmiljø, men er blitt populær langt ut over dette miljøet. Visstnok sto den en tid på Det hvite hus' offisielle nyhetsbulletin.

Politiske begivenheter har mer enn én gang stått i fokus i Doonesbury. I sin tid dreide det seg om Watergate-saken. Tidligere i år fikk den uavhengige presidentkandidaten John Anderson gjennomgå. Men virkelig dramatikk omkring serien ble det først åtte dager før valget, da Trudeau introduserte sitt TV-program om en reise gjennom Ronald Reagans hjerne ...

Ifølge seriens TV-reporter lider Reagan av en defekt i hjernens synssenter. Dette gjør at han kun er i stand

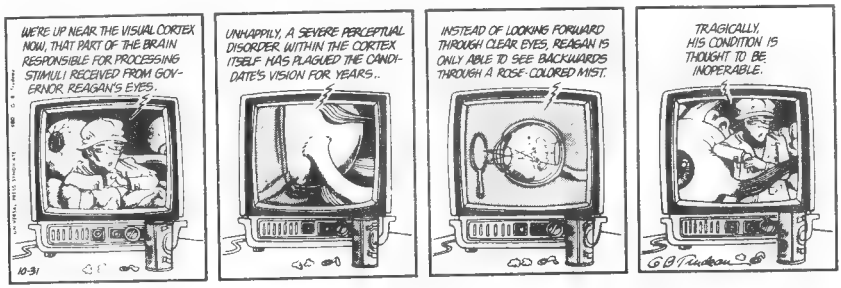
WE'RE UP NEAR THE VISUAL CORTEX NOW, THAT PART OF THE BRAIN RESPONSIBLE FOR PROCESSING STIMULI RECEIVED FROM GOVERNOR REAGAN'S EYES.
UNHAPPILY, A SEVERE PERCEPTUAL DISORDER WITHIN THE CORTEX ITSELF HAS PLAGUED THE CANDIDATE'S VISION FOR YEARS..
INSTEAD OF LOOKING FORWARD THROUGH CLEAR EYES, REAGAN IS ONLY ABLE TO SEE BACKWARDS THROUGH A ROSE-COLORED MIST.
TRAGICALLY, HIS CONDITION IS THOUGHT TO BE INOPERABLE.

Forts. fra s. 15

mens ordensmaktene har et noe annet syn på tingene:

(Hvordan løper dette av?? Det er neppe tvil om at Sams serie til tider er noe springende! Vi iler videre til neste nr.)

til å se bakover, og bare gjennom en rosenrød hinne. Vi føres til aggresjonssenteret i hans hypothalamus, der man finner den medisinske årsak til Regans hang til å sende amerikanske soldater overalt i verden. "Så spenn fast sikkerhetsbeltene!" utbryter reporteren. "Dette er en moroferd over berg og dal, men du vil ikke angre."

Reagan er dessverre uhelbredelig. "Reisen" ender til slutt i hans underbevissthet. Det viser seg at Reagans tankevirksomhet er rasjonalisert, slik at tankene går direkte fra underbevisstheten og ut gjennom munnen, uten først å gå veien om analyse i bevisstheten. Dette fører til vekartikulert vås. TV-serien foreligger i bokform dagen før valget.

Mange amerikanske avislesere kom ikke så langt. Uthengningen av Reagan ble for sterk for enkelte av de avisene som bringer Doonesbury, og de bestemte seg for å boikotte serien inntil valget var over. "Et urettferdig, ensidig og uberettiget angrep på Reagan," skrev Indianapolis Star.

Om Reagan fikk flere stemmer av denne boikotten, er vel heller tvilsomt. I Doonesbury ble John Anderson ved en misforståelse utropt til vinner ...

JG

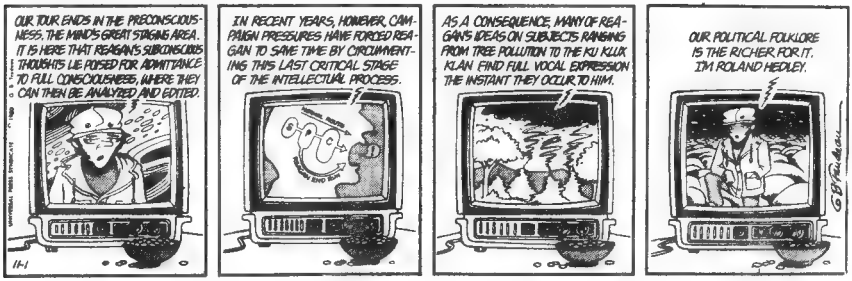
OUR TOUR ENDS IN THE PRECONSCIOUSNESS, THE MIND'S GREAT STAGING AREA. IT IS HERE THAT REAGAN'S SUBCONSCIOUS THOUGHTS LIE POISED FOR ADMITTANCE TO FULL CONSCIOUSNESS, WHERE THEY CAN THEN BE ANALYZED AND EDITED.
IN RECENT YEARS, HOWEVER, CAMPAIGN PRESSURES HAVE FORCED REAGAN TO SAVE TIME BY CIRCUMVENTING THIS LAST CRITICAL STAGE OF THE INTELLECTUAL PROCESS.
AS A CONSEQUENCE, MANY OF REAGAN'S IDEAS ON SUBJECTS RANGING FROM TREE POLLUTION TO THE KU KLUX KLAN FIND FULL VOCAL EXPRESSION THE INSTANT THEY OCCUR TO HIM.
OUR POLITICAL FOLKLORE IS THE RICHER FOR IT. JIM ROLAND HEDLEY.

UNDER—GROUND

ANMELDELSER

Coxzy Comics. Utgiver: Henning Bødtker, Tollef Gravs vei 151, 1342 Jar. Bladet inneholder serier Henning B. selv har tegnet, samt en artikkel i - skal vi kalle det samtrykk? med Gateavisa om Walt Disneys hemmelige liv. Bødtkers idéer er bedre enn det meste av det man finner i amatørserier, og han kan kunsten å finne humoristiske poenger. De fleste av seriene er da også korte humorstriper, men at HB også kan spille på andre strenger, viser han i en litt lengre sak om narkotika, samt en absurd affære som heter "Den røde knappen". Idéene er gode, som sagt, men når det gjelder det tegnemessige, trenger HB å utvikle seg en del. Pris: 5,50. Flere numre er i kjømda, visstnok.

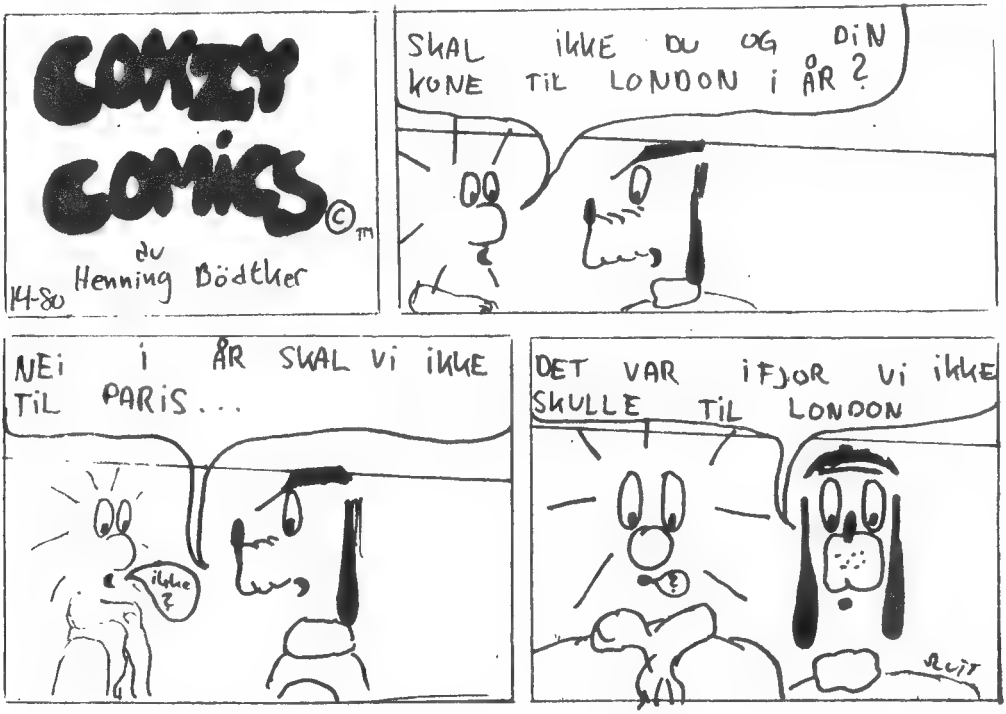
COXZY COMICS ©™
av Henning Bödtker
14-80
SKAL IKKE DU OG DIN KONE TIL LONDON i ÅR?
NEI i ÅR SKAL vi IKKE TIL PARIS...
ikke?
DET VAR iFJOR vi IKKE SKULLE TIL LONDON
?
RUIT

En av Henning Bødtkers bedre.

Bakgårdsdikt. Utgiver: "Filth" Comix Ltd., postboks 424, 6401 Molde. Et lite hefte med en blanding av tegneserier, enkelttegninger og dikt på engelsk og norsk, alt med typisk undergroundpreg. Skarpe angrep på det militære, men en del også velbrukte pornoklisjéer. Ganske gode tegninger og elegant layout. Pris: 7,-.

Brage er det fremste norske bladet med undergroundserier, og det eneste som utkommer regelmessig. Nr. 5, 6 og 7 har nådd oss i løpet av det siste halvåret. Utgiver: Gnom Press v/ Gard Lunde, 3293 Hillestad.

Brage er blitt klart bedre siden starten. Hvert kjører to fortsettelsesserier som begge er lesverdige. Homogallitus Urea av gudvethvem (jeg finner ikke tegnerens navn eller signatur noe sted) er en narkotisk reiseskildring fra diverse fantasiland i Det fjerne østen. Begivenhetene er dramatiske og meget fantasifulle. Enda bedre er Knut Nærums Dyret, om et usynlig barn på 32 år som gjør opprør mot det mønsterete forsamfunnet dets prøver å presse det inn i: "Jeg ville ikke bli noen intellektuell grønnsak for mor og far! Jeg gikk inn for å ødelegge deres rolle som dr. Frankenstein!" Hovedpersonen Dyret er barnets bror, et misfoster som foreldrene prøver å holde skjult for omverdenen.

Det beste nummeret av Brage er antagelig nr. 5. Her har Bob Horn en utrolig godt tegnet serie i uhyggelige mørke toner om hvordan selviskheten og eiendomsretten kommer inn blant menneskene. I samme blad har Reidar Viring og Gard Lunde en bra parodi på djevleutdrivingstendensene på Vestlandet. ("Underemisjo-

MOR OG FAR SÅ IKKE LENGER PÅ MEG SOM SITT BARN. JEG VAR BLITT EN FORSØKSKANIN. DEN KVELDEN TOK JEG EN BESLUTNING...
SERUMET VIRKET FORT I KVELD.
MEN ER DU SIKKER PÅ AT DET ER RIKTIG ?
3

Barnet forteller om sin fortid i Knut Nærums Dyret (Brage nr. 6).

nens Djevleservice - Djevelen ut - Herren inn!")

Pris per nr.: 5,50. Abonnement på 4 numre: 20,-. Og det er det verdt!

Norsk tegneserieindex. Utgiver: Bodø Tegneserieforum v/ Knut Eide og Stig Kjelling, postboks 27, 8014 Hunstadmoen. Det foregår ting oppe i Bodø, og her har man satt i gang et prosjekt som kan ende med at vi til syvende og sist får et komplett indeks over alt som er utgitt av tegneserier i Norge. Det indekset som Eide og Kjelling foreløpig har utgitt, er bare en begynnelse. Tekst & Tegnings abonnenter får det med dette nummeret, men siden vi også har en del lesere som kjøper bladet i løssalg, omtaler jeg likevel indekset her.

Det foreløpige indekset er en liste over alle titler på tegneserieblader, -album og -bøker som indeksmakerne kjenner til. For noen av titlenes vedkommende har Bodø-folkene allerede alle opplysninger. I andre tilfeller ber de leserne om hjelp, og det står anglitt hvilke opplysninger

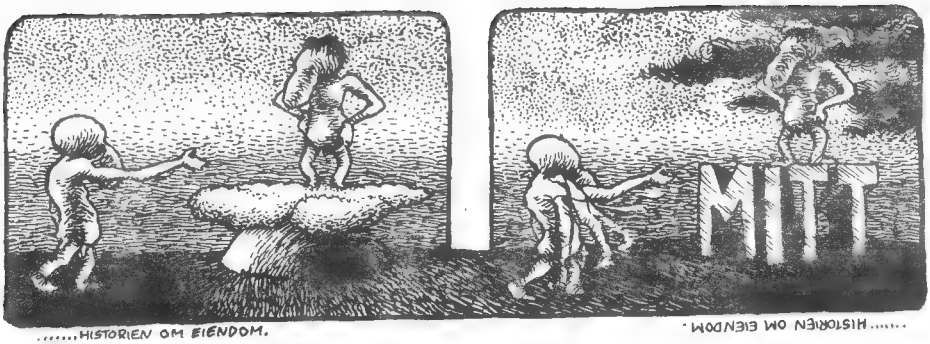

Fra Bob Horns serie Jeg - Meg - Min - Mitt (Brage nr. 6).

man trenger. Heftet inneholder også et fyldig forord hvor det redegjøres for planene.

Byttingen. Utgiver: Håvar Eide, Reinslettveien 20, 8000 Bodø. Dette er et annonseblad for seriesamlere. Annonsene er billige, men det spørs hvor mange bladet klarer å nå. Om meget kort tid får medlemmer av Norsk Tegneserie-Forum tilgang til Seriefrämjandets hederskronte annonseblad, og dermed får vi et kontaktorgan mellom iallfall 2000 seriesamlere i Norge, Sverige og Finland. Og skal man nå flest mulig samlere i Norge, bør man satse på en annonse i Tekst & Tegning. (Dette var reklamen.)

OG LITT OVERGROUND...

Semics gode samvittighet, Seriefokus, har kommet med nr. 2 og 3 i løpet av høsten. Nr. 4 utkommer mens Tekst & Tegning er i trykken, så anmeldelsen av det nummeret får vente til neste nummer, hvis dere forstår hva jeg mener. Nr. 5 er også i arbeid, så det later til at forlaget vil la bladet få leve ut over de fire numre som opprinnelig ble planlagt.

Etter hvert er det blitt en vane at hver gang et nytt Seriefokus dukker opp, er Knut Bergs Dyrets tegn det første jeg slår opp på. Denne vanvittige historien om insekter som lever av kunststoffer, må være noe av det morsomste som er laget av tegneserier i Norden noen gang, og villere og villere blir det for hver episode. Den dypere mening er ikke vanskelig å fatte. I en kort presentasjon av Knut Berg i et av bladene heter det at han har funnet ut "at den insektmutasjon som klarte å livnære seg på kunststoffer ville ha et tilnærmet ideelt livsgrunnlag i vårt samfunn." Og "vårt samfunn" i Bergs serie, det er rett og slett Oslo. Her spiser insektene klærne, gebisset og paryk-

SLIPP I LOVENS NAVN
VI ER POLITI
SEDELIGHETSPOLITI, HVA..
STOPP BILEN!
HAH! FÅ TAK I TRAFIKK-POLITIET
DERE ER ARRESTERT
INGEN VITS Å ARGUMENTERE! SÅNNE PERVERSE SKJØNNER BARE ETT SPRÅK!

Politiet arresterer seg selv i Knut Bergs Dyrets Tegn (Seriefokus nr. 3).

ken av folk. "Gid, thå thbennende!" utbryter en gebissløs dame, mens påkledte politifolk arresterer nakne politifolk for blotting og en mystisk svensk agent opererer i bakgrunnen.

Bladets viktigste utenlandske serie er stadig The Spirit av Will Eisner. Den beste Spirit-episoden de har trykket hittil, er antagelig den som står i nr. 3, og som skildrer folks ufølsomhet i en storby, deres manglende evne til å se volden i bysamfunnet. Det sosiale aspekt er nesten alltid tydelig i The Spirit.

For øvrig er man også innom den absurde genre, med Tartempions Mannen med den myke hatten som et høydepunkt. (Innenfor denne genren er imidlertid Tartempions historie i nr. 1 det foreløpige høydepunkt.) Og la oss heller ikke glemme Seriefokus' andre norske tegner, Anders Smerud, som debuterte med en humorserie i nr. 2 og fulgte opp i nr. 3. Som tegner er han en av de beste vi har, som idémaker iallfall en av de bedre.

Og så til det som for meg er bladets problembarn: Hugo Pratts sagnomsuste Corto Maltese. Jeg vet ikke om det er Pratts eller min feil, men jeg klarer ikke helt å underskrive på at denne serien er genial. Det er noe med den stillestående komposisjonen som ikke stemmer med det handlingsmettede innholdet. Men det er tydelig at nettopp Corto Maltese står Seriefokus-redaksjonens hjerte nær. I en lengre artikkel av Eirik Ildahl i nr. 3, Å fortelle med tegneserier, fremholdes Pratts serie som en av verdens beste, på grunn av hans evne til å utnytte tegneserienes virkemidler. Denne artikkelen er forresten noe av det viktigste som har stått i Seriefokus. Artikkelstoffet har lett for å bli "borte" i en anmeldelse av dette bladet, som inneholder så mange interessante tegneserier, og her i Tekst & Tegning forbyr plassen oss å gå nærmere inn på artiklene i nr. 2 og 3. La det bare være sagt at de (artiklene, altså) i høy grad bidrar til å gjøre Seriefokus til et godt blad.

Jon Gisle

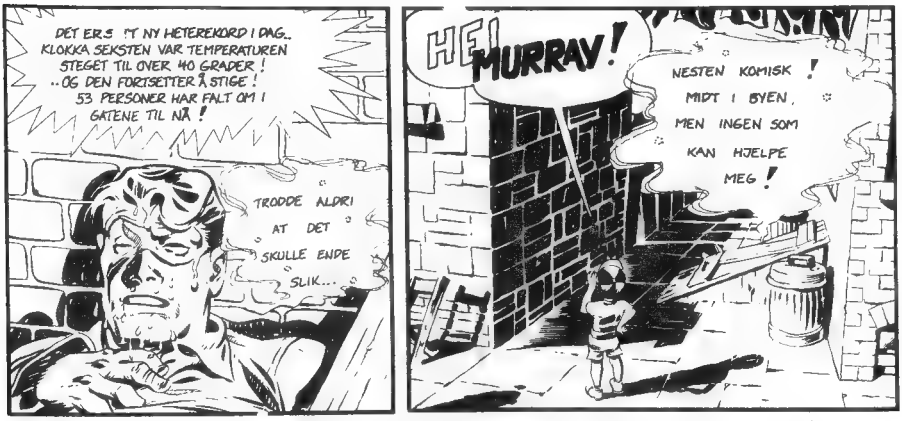
DET ER S !T NY HETEREKORD I DAG.. KLOKKA SEKSTEN VAR TEMPERATUREN STEGET TIL OVER 40 GRADER ! ..OG DEN FORTSETTER Å STIGE ! 53 PERSONER HAR FALT OM I GATENE TIL NÅ !
TRODDE ALDRI AT DET SKULLE ENDE SLIK...
HEI MURRAY !
NESTEN KOMISK ! MIDT I BYEN, MEN INGEN SOM KAN HJELPE MEG !

Fra The Spirit (Seriefokus nr. 3).

ANNONSER

TIL SALGS

VI FORHANDLER flere typer samlepermer for tidsskrifter. Vi har permer både i papp og plast, i mange forskjellige formater. Vi forhandler også album og bøker utgitt av det nederlandske Oberon-forlaget (Disney o.a.); for sistnevnte har vi dessverre en foreløpig leveringstid på 3-4 uker. For nærmere opplysninger, skriv til: A-frukt, Alundamvn. 51, Oslo 9.

D. DUCK & CO. 1/48, 12/49, 3/53, 17/57, Fam.album/52 + div. spesial-/månedshefter 1962-72 ønskes. Dubletter: 49: 2, 3, 4, 8. 50: 1, 2, 3, 8, 9. 52: 12 + ca. 100 hefter 1955-75. Erik G. Gilje, Skogholtvn. 14, Oslo 11.

TEGNESERIER til salgs: 1) Donald: Norske (gamle og nye), nederlandske (nyere), amerikanske (nyere). 2) Andre: eldre og nyere norske. Skriv hva du er interessert i, og du vil få tilsendt liste m. tilstandskoder. Selges til de som betaler best. Brynjulf Skorpen, Olvikvegen 58, 5400 Stord.

SAMLER DU tegneserier?
Opererer du med flere hundre ark når du skal bytte eller kjøpe serier?
Hva med en liten offset-trykket sak i A5-format (samme som T&T) som du kan sende til andre samlere og/eller stappe i lommen uten besvær? Kan trykkes i flere farver.
Oppgi antall sider og skriv etter tilbud.
Bodø Tegneserieforum, Reinslettveien 20, 8000 Bodø.

SÆLGES: Marvel, DC, EC og underground. Mange forskellige serier af de bedste, i fin stand. Rekvirer fortegnelse. Send en selvaddresseret svarkuvert og et løst 3 kr. frimerke.
Otto Pinnau, Matthæusgade 25 I th, 1666 København V, Danmark.

ØNSKES KJØPT

JEG ØNSKER å kjøpe følgende tegneserieralbums:
Lucky Luke: Alle før nr. 13
Asterix: Nr. 1-6, 10, 12-15
Prins Valiant: Nr. 1-4, nr. 9
Biggles: Nr. 4
Tintin: Alle fra Schibsted, 1-4 fra Allers
Alle Donald-kjempebøker (Jeg- & 365-serien)
Triumf: Nr. 1-12
Viggo: Nr. 1-2
Sprint: Alle unntatt 11, 15, 16
Tekst & Tegning: Nr. 1-12
Jeg er kun interessert i tilnærmet perfekte album i 1. opplag. Du bestemmer prisen, men hvis det skulle gå galt, kan jeg assistere med prisbestemmelsen. Har ellers 40 album som kan byttes + 9 Donald & flere fra 60-åra + 230 Donald etter 1970. (Skriv etter liste.)
Henv. Jon Bøhmer jr., Haug gård, 2380 Brumunddal. Tlf. (065) 40154.

MANKOLISTE:
Jeg mangler alle Superboy fra 1970 og nedover. Mangler også disse: 1971: 1-4, 6-12. 1972: 1-2, 4-12. 1973: 1-3, 9-12. 1974: 2, 4-6, 9, 10. 1975: 2, 8-10, 12. 1976:2. 1977: 3-4. Og Atlantic nr. 12.
Skriv til Terje Eriksen, Dalegårdsveien 87, 3000 Drammen.

Norsk Tegneserie-Forum

avholdt sitt første årsmøte 15. november i år. 32 medlemmer dukket opp - pluss noen sinker som kom tutlende etter at alt var over. Flere av de tilstedeværende var helt nye, slik at medlemstallet steg til 138 i løpet av møtet. Stort sett var det selvfølgelig folk fra Oslo-området som kom, men Bodø Tegneserieforum var representert ved Knut Eide. Årsmøteforhandlingene ble ledet av Elin Amundsen.

På møtet fikk foreningen valgt sitt første ordinære styre, etter at et interimsstyre har "regjert" siden starten. Det nye styret, som praktisk talt er identisk med interimsstyret, består av Jo Lie, Olav B. Myhre, Mette Newth, Anders Smerud og Jon Gisle, med Per Romanowski og Kari Mørk som varamedlemmer. Styret konstituerer seg selv, noe som ganske sikkert fører til at Lie, Myhre og Gisle fortsetter som henholdsvis formann, kasserer og sekretær.

På møtet ble foreningens vedtekter og handlingsprogram gjennomgått, og med noen få forandringer ble de godkjent slik styret hadde formulert dem. Det vil antagelig bli nødvendig å vedta noe mer utførlige vedtekter på neste årsmøtet, slik at man bl.a. får regler for avviklingen av selve årsmøtet. Slik det var nå, skaffet de mange benkeforslagene ordstyreren og referenten mye hodebry.

Kassererens rapport viste overskudd, men den økonomiske situasjonen for Norsk Tegneserie-Forum er likevel ikke god. I forbindelse med julenummeret av Bobbla påløper det en del utgifter, og man kommer på underskuddssiden. Mange nye abonnenter på Bobbla vil hjelpe, og dessuten vil kontingenten gå opp i 1981. Det er styret som fastsetter kontingentens størrelse, og hva den blir, er ennå ikke sikkert.

Etter den offisielle delen av møtet var det sosialt samvær, der bytting av tegneserier var den altoverskyggende aktivitet. NTFs samlergruppe, ledet av Per Romanowski, har tydeligvis kommet godt i gang. Anders Smeruds tegnergruppe er også i arbeid, og Tor Ødemark er i ferd med å starte en donaldistgruppe.

Et av de prosjektene styret arbeider med nå, er det nordiske tegneserietidsskriftet, som Norge har påtatt seg å dra i gang. Det er meningen å søke Nordisk kulturfond om støtte til dette. Vi forestiller oss en organisasjonsform hvor bladet støttes av et forlag, men eies av en stiftelse, som i sintur blir eid av

Forts. s. 27

I DONT RECOGNIZE ANY OF YOU. ARE YOU ALL CURRENTLY EMPLOYED COMIC CHARACTERS ?
ÅRSMØTE NORSK TEGNESERIE-FORUM
IT'S OKAY, MISS. THEY'RE WITH ME
REGISTER HERE

Sams Brevkasse

DONALDO-KAPITALIST? JEG?????!!!!!

Ser at den kjente Sam Gisle har instituert nok et begrep i den etter hvert omfangsrike donaldistiske terminologi, nemlig "Donaldo-kapitalist", en betegnelse hvormed han skånselløst dekorerer enhver som tar mer enn 100 kroner for et donaldblad av norsk opprinnelse. "Ver er de nemlig ikke verdt, hvis man ser nøkternt på det," fastslår brevkassas skytshelgen

Ahå. Den kjente ekspert ser ikke nøkternt på det. Han anfører kr. 200 som maksimal verdi på et Donald-blad og er dermed kr. 100 på vei mot urimeligheten. Han er en Donaldo-kapitalist. Et monstrum av pengegriskhet. Ikke nok med at hr. Redaktøren anroper undertegnede en søvndrukken morgenstund og ber om eksperthjelp i pengespørsmål, nei - i et anfall av sosialistisk vanvidd går han til det uhørte skritt å stemple sitt offer, D-menneske og donaldisten Totto Erichsen, hvis forridable innsikt i donaldismens og barksismens storhet har manifestert seg i (det dessverre utsolgte) storverk "The Old Master's Secret", som er donaldo-kapitalist. Jeg sier ikke mer.

Nå, litt til! Prisen jeg anførte for bladene av 1948-årgang baserer seg på de tilbud jeg selv fikk da jeg solgte min egen samling for to år siden. Der ble bokstavelig talt ringt i senk av ivrige samlere som overbød seg selv. Samlingen var helt komplett og i god stand, men aldri i mitt liv har jeg gitt mer enn ti kroner for et norsk Donaldblad, og jeg vil neppe noen gang gjøre det, hvis da ikke Hjemmets nyopptrykk skulle overstige denne prisen. Hr. Redaktøren, alias Sam, har nemlig oversett en avgjørende faktor i enhver samlers tilværelse, nemlig liebhaber-momentet. Liebhaberen styres ikke av fornuften, men av sin aldri sviktende kjærlighet til de objekter hans lidenskap omfatter, det være seg Donald-blader eller Munch-litografier. Poenget er, når det gjelder Donald-blader er jeg ingen liebhaber. Min interesse er sentrert om Carl Barks-historier, og det er meg likegyldig om jeg leser disse i et originalhefte eller i et godt nytrykk. Derfor foretrekker jeg Donald Duck i nytrykk til kr. 6,85 framfor en original til kr. 200 (eller mer).

Jeg mener ikke at det er fornuftig å gi kr. 200 for et Donald fra 1948. Ikke desto mindre mener jeg det er forsvarlig. Donald-markedet er et liebhaber-marked som reguleres av tilbud og etterspørsel, og har - som ethvert luksusmarked - lite med kapitalisme å gjøre. Derfor har det også liten hensikt å prøve seg fram med "autoriserte" prislister. Enhver får by det man synes et Donald-blad er verdt, og heller slå seg til ro med Hjemmets opptrykkserie, hvis prisene blir for horrible. Gamle Donald, i hvert fall fra 1949, er sjeldenheter, hvilket også gjenspeiler seg i prisene.

Nå sier jeg ikke mer! Donaldo-kapitalisten har talt. Totto Erichsen

AV FORRETNINGSMESSIGE grunner vil vi unnlate å kalle hr. Erichsen for donaldo-kapitalist flere ganger inntil resten av hans artikkelserie om Knøttene er levert. Sam

•

SVAR TIL HANS KRISTIAN PEDERSEN

Etter å ha sett Super-Comics nr. 3 (takk for bladet, Hans!) kan jeg ikke forstå hva han mener med at han har skrevet min artikkel om Blueberry. Vi har kanskje samme kilde (franske Super-AS og tyske Zack). Det er vel ikke HKP som har fått forhåndsopplysninger fra Jean Giraud om at det kommer en ny episode om Blueberry (som for øvrig har gått i Pilote 1-4).

Indexet stemmer nå heller ikke overens. Mitt inneholder en del opplysninger som HKP har med (takk for ditt index, Hans!). Dessuten er det vel ikke så mange måter å sette opp et slikt index på?

Får håpe HKP ikke leser Serie-Fokus 3/1980, for da skriver han vel inn der også og forlanger opphavet til artikkelen om Blueberry som står på s. 28 og er signert Eirik Ildahl. Artikkelen omhandler det samme som står i Tekst & Tegning 12, uten index.

Håvar Eide

•

DET VAR riktig gledelig da A/S Hjemmet begynte å gi ut kopier av de eldste norske Donald Duck. Slikt lokket fram gode, gamle minner, og jeg har da skaffet meg alle nr. hittil.

Men så i septembernummeret var det lagt inn en avskjedshilsen. Siste nr. Virkelig trist. Økningen av sidetallet til 36 vil ikke gjøre opptrykket lønnsom med dagens utsalgspris. Men med slike, skal vi si eksklusive utgaver som dette er, må man vel kunne forsvare en eksklusiv pris også, f.eks. kr. 12,-, selv om det er noe dyrere enn andre blad av tilsvarende omfang. Er det noen mulighet til å få A/S Hjemmet til å forsøke en videreutgivelse av Donald Duck for 30 år siden? Geirr Gram

JEG STØTTER Geirr Grams synspunkter og oppfordrer Hjemmet til å revurdere sin beslutning. Jon Gisle

---

Forts. fra s. 25

de nordiske tegneserieorganisasjonene. Det bør være en lokal redaksjon for hvert språkområde og utgis lokale parallellopplag på hvert språk. En person i hvert land har ansvaret for kontakten redaksjonene imellom, og disse kontaktpersonene (i Norge Jon Gisle) danner bladets sentralredaksjon. Norge, Sverige, Finland og Danmark skal etter vår plan skifte om å redigere hvert sitt nummer. Norge må ta det første nummeret, og styret er derfor meget interessert i å få kontakt med folk som vil jobbe i den norske redaksjonen.

Neste arrangement i NTFs regi blir en stor bytte-/kjøpe-/selge-/samlerdag som holdes i Oslo Handelsgymnasium, Parkveien 65, Oslo (samme sted som årsmøtet) lørdag 13. desember. Dørene åpnes klokka 10, og vi har hele dagen for oss. Ta med dine dubletter og kom! Medlemstallet stiger, men vi kan aldri bli for mange. Interesserte kan melde seg inn ved å sende 25 kroner til postgirokonto 2 36 67 97, Norsk Tegneserie-Forum, Ruseløkkvn. 60, Oslo 2. Selvfølgelig kan man også tegne seg som medlem på samlerdagen den 13. JG

NEWS-NEWS-NEWS!

GUTENBERGHUS-KONSERNET, som bl.a. gir ut Donald-seriene i Skandinavia, og som er A/S Hjemmets moderselskap, har offentliggjort sine regnskaper for første gang siden 1877. (Nei, dette er ikke trykkfeil. Det skal være attensyttisju!) Konsernet, som omfatter 34 selskaper i 11 land, hadde i 1979 et overskudd på 156 millioner danske kroner. Over halvparten av fortjenesten stammet fra Disney-seriene!

•

BARNE- OG UNGDOMSSERIER får 250 000 kroner i støtte på det svenske statsbudsjettet for 1980-81. Voksenseriene får ingenting ...

•

DE SVENSKE PSYKOLOGISTUDENTENE Bodil Ekberg og Anna Ohlander har laget en oppgave om kvinnebildet i tegneseriene. Känner du till Finn och Fiffi, Johan Vilde, Vakari och de andra? er tittelen. De to forfatterne har gransket en rekke av de serialbumene som utkom i Sverige i perioden 1975-79, og konklusjonen er at kvinnene ofte beskrives ut fra et mannsideal. De er tøffe, sterke og modige, mens det aldri forekommer at menn skildres som svake og kokette! Med ett eneste unntak kommer Ekberg og Ohlander til at ingen av de kvinnene som er med i de seriene de har undersøkt, er skildret realistisk. Noen av deres konklusjoner kan minne om det Elin Amundsen skrev i sin artikkel om kvinner i tegneserier i Tekst & Tegning nr. 10.

•

ASTERIX OG DEN DYPE GRAVEN, det første Asterix-albummet Albert Uderzo har laget alene, er rett rundt hjørnet etter at det utkom på fransk tidligere i år. Som nevnt i forrige nummer har Hjemmet mistet de norske rettighetene til denne serien.

•

JIM BURNS har sluttet å tegne Modesty Blaise etter bare 11 måneder i jobben. Den nye tegnerens navn holdes hemmelig, men visstnok skal han hete Patrick Wright. (Og hvis noen lurer på hvorfor det står Peter O'Donnell i seriens heading i Dagbladet, så er det fordi han er forfatteren av Modesty-historiene.)

•

DEN FINSKE tegneserieforeningen Suomen Sarjakuvaseura arrangerte en serieutstilling i Helsinki i oktober. Tittelen på utstillingen, "Perler for svin", skulle symbolisere seriekunstnernes situasjon i Finland.

•

DET SVENSKE serietidsskriftet Serieguide har kommet med sitt nr. 1/1980. Her heter det bl.a. om Tekst & Tegning at vi har "en alert och välskriven nyhetsspalt,

NEWS-NEWS-NEWS!

som SG gärna knyckar ifrån. " Dette er desto hyggeligere fordi svært mye av Tekst & Tegnings nyhetsspalte er sakset fra Serieguide .... Men la meg benytte anledningen til å anbefale dette bladet, som er et av de aller beste i sitt slag i Skandinavia. I nr. 1/1980 finnes artikler om Kilroy, Monty Python, enorme mengder interessant nyhetsstoff samt anmeldelser. Og kanskje det aller viktigste: Serieguide er debattbladet framfor noen andre av de nordiske serietidsskriftene. Abonnement for ett år koster 40 svenske kroner. Adresse: Patron Bergs väg 9, S - 141 70 Huddinge. Og minsanten er dette det 67. nummeret siden starten!!

•

DET ER SLUTT på salget av Disney-blader i USAs bladforretninger. I mange år har salgstallene gått nedover, og det har vært klart at Donald Duck og hans venner har mistet popularitetenn i sitt hjemland. Til slutt fikk forlaget, Western Publishing, så mye retur at de fant ut at dette ikke kunne gå lenger. Heretter blir heftene solgt i varehus o.l. i pakker med tre hefter i hver, og antall utgivelser per år skjæres ned fra 270 til 167.

•

GIL KANE (tegner) og Archie Goodwin (forfatter) har overtatt søndagsversjonen av Tarzan etter Russ Manning. Manning konsentrerer seg nå om Star Wars.

•

JUKSER Ernst Vevle Olsen når han tegner Morgan Kane? I siste nummer av det danske fanzinet Kulørte Sider antydes det at han bruker fotografier som utgangspunkt, og så tegner oppå. Hvordan kan nå Kulørte Sider vite noe om det? Og i tilfelle det stemmer - er det så juks? Det er jo mange måter å komme fram til en god tegning på!

Forts. s. 30

ANNONSE

MANKOLISTE: Jeg ønsker å kjøpe følgende blader: Tex Willer 1971:, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12. 1972: 1, 2, 9, 11. L973: 1, 7, 9. 1974: 1, 2, 3, 4. Lynvingen: 1966-1971. 1972: 1, 2, 5. 1973: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9. 1974: 3, 7. Tarzan og Co.: 1974: 1. Korak og Co. 1973: 1. 1975: 1. Tomahawk: 1965-1970. 1971: 2, 3, 4, 5, 11, 12. 1972: 1, 3, 6, 7, 9, 10, 12. 1973: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12. 1974: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12. 1975: 1, 2, 3, 5. 1976: 7, 8, 9. Donald Duck & Co.: 1973: 2, 4, 5. 1974: 35.
Jostein Hansen, Sørvesten 3, 6500 Kristiansund N.

FORTS. FRA S. 13

måtte bli leserens resignerte dom over denne figuren, som aldri synes å trenge gjennom middelmådighetens tungsindige sfære. At han ikke dessto mindre framstår som en svært så sympatisk figur, får krediteres den ikke lille porsjon menneskelighet det å feile innebærer. Charlie Brown er den lille manns skytshelgen ... og at også Charlie Brown smiler en sjelden gang, om enn på noe absurde premisser, bør jo heller ikke underslås. Følgende muntre episode får avslutte dette ellers så tragiske kapittel:

MY WHOLE TEAM HAS DESERTED ME!
ALL I'M LEFT WITH IS BAD MEMORIES AND A PILE OF EMPTY BASEBALL CAPS...
EVEN CASEY STENGEL COULDN'T DO THAT!

NEWS!

FORTS. FRA S. 29

CARL BARKS er blitt bæret med et besøk av selveste Tor Ødemark fra Heringtail, Norway. Det samme er den legendariske Mikke Mus-tegneren Floyd Gottfredson. Tor var også i Disneyland, og han fikk lov til å se Walt Disney Productions' tegnefilmstudio - utenfra. Det var ukebladet Hjemmet som inviterte Tor Ødemark på denne drømmeturen, som fant sted i august. Tor kom hjem med bl.a. 90 minutter båndopptak med intervju med Barks, og på Norsk Tegnserie-Forums møte i slutten av september kåserte han om sine opplevelser. I desember kommer en reportasje i Hjemmet om USA-turen, og i neste nummer av Tekst & Tegning starter Tor en lengre artikkelserie. Følg med!

•

HAROLD FOSTER har sluttet som forfatter av Prins Valiant og overlatt jobben til John Cullen Murphy, som har tegnet serien helt siden 1971. Den allestedsnærværende Tor Ødemark har fått et brev fra Fosters kone Helen, som forteller at han for godt har sluttet å arbeide med tegneserier. Foster er 89 år gammel (ikke 88, som det står i flere oppslagsverk), og på grunn av sviktende helse tar han ikke imot noen form for henvendelser og svarer ikke på brev. JG

MIN SAMLERHOBBY

Ja, Håvar Eide klarte ikke å dy seg, men måtte utfordre meg til å skrive om min samlerhobby. Det er vel tegneseriene han mener, da? For ellers kan jeg nevne alt fra steiner til frimerker, fra ledninger til plater, men det er vel ikke av interesse.

Fem år gammel fikk jeg mitt første Donald, på Østbanen, som innledning til en bedre påskeferie. Misforstå ikke: Den var ikke bedre enn Donaldet. Det må ha vært bra nok, for da jeg fant det igjen på loftet 13 år senere, da min virkelige mani begynte, var det ikke annet enn små, flerfargede biter igjen av det. Det var derimot ikke tilfelle med bladene jeg fikk siden. De ble bevart omhyggelig, og det er få av dem jeg har kvittet meg med. (Jeg har ikke fått tak i noen penere.)

Vel, årene gikk, og Donald ble naturlig nok ikke det eneste jeg leste. Prærieblade, Jukan og Vill Vest tiltrakk seg min oppmerksomhet, da mangelen på en "helt" sannsynligvis begynte å melde seg. Kaptein Miki, Davy Crockett og Jukan klarte seg visst. Det var i alle fall det eneste jeg fant da jeg i 1970 endevendte loftet og brakte ned adskillige esker og kasser med det som i dag har gjort at jeg sitter her og skriver en hel masse tøys.

Fra den dagen i 1970 begynte samlingen å vokse eksplosivt. Da jeg senere kom i kontakt med min nå meget gode venn, og dessuten tillitsmann ved Kolbu brænderi (avd.: dei sjølvproduserande), hjalp det meg å få tak i de aller eldste norske Donald-ene, bl.a. nr. 1/1948. Takk, Erik.

Siden gikk det slag i slag, og nå er alt på det nærmeste komplett. Ikke minst som nevnt takket være Erik. Så hvem ville det ikke være mer naturlig for meg å la stafetten løpe til, enn nettopp brænderiformand og Kolbus svar på Jeppe, Erik Hørthe?

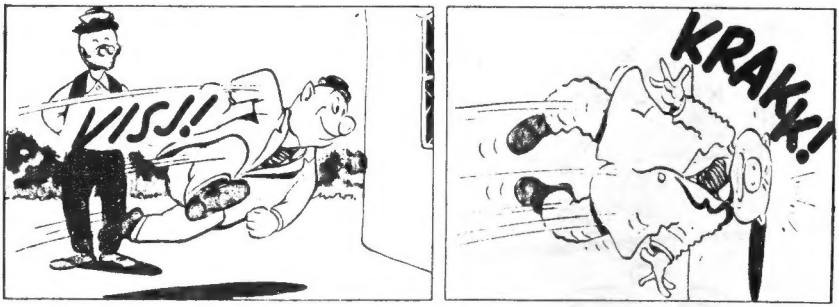

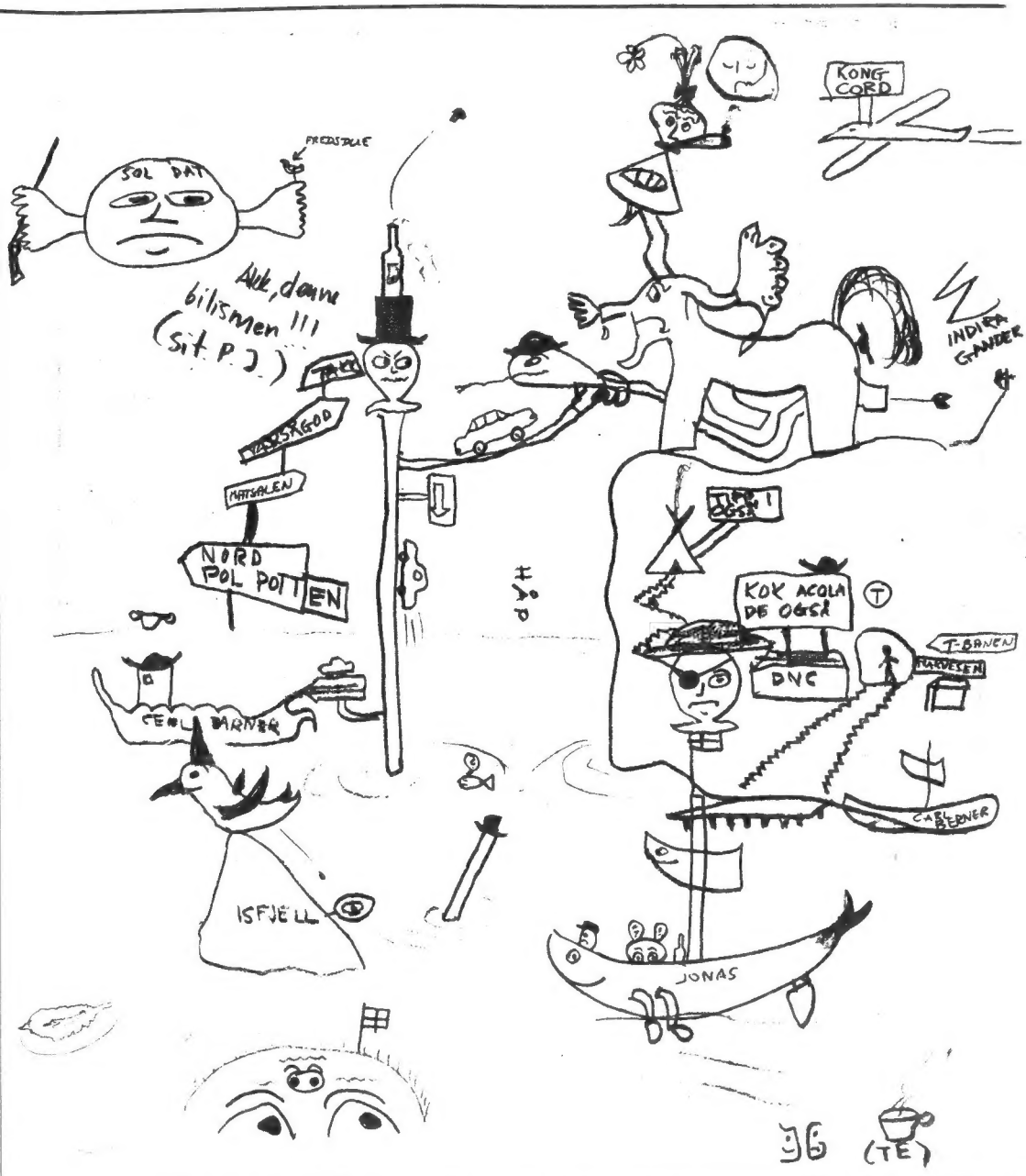
SOL DAT
PRESIDENT
Alle, damer
bilismen !!!
(sit P.J.)
KONG CORD
INDIRA GANDER
MATSALEN
NORD POL POTTEN
KOK ACOLA DE OGSÅ
DNC
T-BANEN
NARVESEN
CARL BERNER
ISFJELL
JONAS
96 (TE)